

paafølgende Aar traadte ud af Kraft, og at Kjøbenhavns Commune virkelig ikke fra 1826 til 1845 har været benaaded med nogen Toldfrihed. Der kunde altsaa ikke være Spørgsmaal om, at en saadan Begunstigelse kunde præscriberes.

Den ærede 2den Landstingsmand for 7de Kred (Nyholm) har gjort opmærksom paa, at fordi man i Fortiden har indrømmet slige Begunstigelser, ligger der ingen Nødvendighed i at fortsætte dermed; men hertil maa jeg dog bemærke, at det ikke alene er i Fortiden, at man har indrømmet slige Begunstigelser, men at den lovgivende Magt ogsaa nu er ifærd med at give en lignende Begunstigelse, nemlig for Fortsættelsen af Jernbanen fra Roeskilde til Korsør; det forekommer mig, at den ærede Landstingsmand har overseet denne Omstændighed. At Staten ingen Fordeel skulde nyde af slige Indretninger, som det er anført af den 2den Landstingsmand for Kjøbenhavn (Treschow), forekommer mig ikke med Høje at kunne siges; thi naar de enkelte Communer nyde Fordelen af slige Indretninger, saa nyder Staten i det Hele taget ogsaa Fordelen deraf, og, som det allerede fra en anden Side er antydet, vilde Statens Indtægter upaatvilelig forøges ved, at mange slige Indretninger tilvelebringes, da deres Forsyning med Kul og andre Fornødenheder vil forøge Toldindtægterne. Men jeg skal ikke lægge særlig Vægt paa denne sidste Omstændighed. Hertil skal jeg for Dieblirket indskrænke mig, og forbeholde mig, forsaavidt Sagen skulde overgaae til 2den Behandling, at fremsøre under de følgende Forhandlinger, hvad der yderligere kunde være at erindre med Hensyn til de Foredrag, der idag ere blevne holdte.

Røster: For den første Paragraph skal jeg tillade mig at stemme og anbefale den til Antagelse af det ærede Thing. Jeg troer, at det er vigtigt, at man begunstiger det første Forsøg til at bringe saadanne Anlæg, som her omhandles, til Virkelighed; det er ikke alene i den Communes Interesse, som søger derom, men jeg anseer det for at være vigtigt for hele Industrien her i Landet, at man faaer et bestemt Anlæg, til hvis Bessaffenhed man kan tage Hensyn ved fremtidige Indretninger, som

blive betroede vore indenlandske Arbejdere. Derimod troer jeg ikke, at man bør stemme for den anden Paragraph; thi, som det allerede af en anden æret Landstingsmand er bemærket, Ligheden er ikke tilstede med Hensyn til alle Communer, og Dymntringen er ikke lige stor for de forskellige Byer til at tilægge sig dette Slags Anlæg. Dertil kommer, at de mindre Communer i Almindelighed ikke ville kunne contrahere med Udlændinge, men ville betroe saadanne Anlæg til indenlandske Fabrikanter og Industriedrivende, og saaledes ikke paa en directe Maade kunne drage Nytte af den Toldfrihed, man har havt ifinde at lade dem tilflyde. De erholde ikke selv den directe Fordeel, men den indenlandske Industrie vil faae den. Naar det er yttret, at man har indført den anden Paragraph, for at undgaae, at Ansøgninger af lignende Natur fra andre Communer idelig skulde gjentage sig, da maa jeg erklære, at jeg anseer det for fordeelsagtigere, at de specielle Andragender komme frem; man vilde da meget lettere kunne bedømme, hvorvidt den Plan, der er lagt, hvorvidt Anlægets Omfang i det Hele taget bør finde Begunstigelse; thi det er ikke enhver Vand- eller Gasledning, som fortjener en saadan Understøttelse, det er kun et vel gennemført System, hvorved Vandet ledes omkring i en By og de enkelte Huse, som fortjener Opmærksomhed i hygieinisk Henseende, og som, efter den ærede Ordførers Grunde, kan fortjene Begunstigelse.

Efter at have hørt oplæse, hvad det er, som Odense Communes Andragende gaaer ud paa, saa erfarer jeg, at det gaaer videre end selve Udkastet og det ærede Udvalgs foreslaaede Paragraph; thi der tales ikke alene om Vand- og Gasledninger, men det forekommer mig, at der nævnes tillige Maskiner, m. m. til hele Vandforsyningen. Dette giver mig Anledning til at anke mod Redactionen saavel af Udkastet som Udvalgets Paragraph, og erindre om, at der i denne ikke alene bør staae talt om Vand- og Gasledninger, men ogsaa om de første Indretninger, som vedkommende Stad eller Stæder anskaffe til Forsyning med Vand og Belysning med Gas. Det er alle de complicerede Apparater, som man tilsigter at give Begunstigelser